

(המשך מעמוד 27)

מתוך: האספסוף מתפרע, ברחובות. מה יכולה הסנהדרין לעשות? **קנאי:** העם מצוי לנו בשלה, ואנחנו חייבים לתת לו תשובה. אני מציע שר נאסור על כל אדם מישראל לאכול פיתם של גויים, חלבם, גבינתם, יינם, חומצם. **מתוך:** נגזור גם על צירם, על מילר תיהם...

קנאי: השעה היא שעת חירום, וצריך לקבל החלטות. אני מציע —

מתוך: רוב חברי הסנהדרין אינם כאן. כל חסידי בית-הלל, וגם המתונים מבית שמאי — אינם!

קנאי: כי הם מתרוצצים בשעה זו בעיירות ובכפרים, ואוספים כסף כדי לרצות ולהרגיע את פלורוס!

מתוך: הנוכחים פה הם מיעוט מתוך חברי המועצה!

קנאי: הרוב שמיע את קולו ברחוב! ועכשיו הרגע שאנחנו —

מתוך: איזה תוקף יהיה להחלטות שיתקבלו עליידי מיעוט?!

קנאי: יהיה תוקף! אני חוזר ומציע: המועצה אוסרת על יהודים לאכול פיתם של גויים, גבינתם, יינם, לדבר בלשונם...

מתוך: וגוי המציל נפש?

קנאי: שב וטכה לגויים שיצילו אותך!

מתוך: קום נגד כל הגויים, ונראה מי יציל אותך.

קנאי: הקדוש ברוך הוא. אנחנו עם לבדד ישכון ובגויים לא יתחשב. עמנו מוקף אויבים ושונאים, ואדוני לבדד יושי ענו מידם. אני מציע לגזור על מתנותיהם של גויים —

מתוך: ומה תעשה בגויים שגרים בירושלים? לא תקנה מהם? לא תמכור להם? לא תדבר איתם? לא תישא ולא תיתן עממה? הלא נאמר: לא תעשוק את הגר, כי גרים הייתם בארץ מצרים. **קנאי:** לא! אני בעד קיום ההלכה שאסור לגוי להתגורר בירושלים. עלינו לגרש את כל הגויים מירושלים, ולטהר אותה מטומאתם. הטוב בגויים — הרג! **מתוך:** אתם תביאו מילחמה בין ישראל לכל העמים!

קנאי: אני לא פוחד מכל העמים.

מתוך: ואם הגויים ינהגו כמונו — כמוך — מה יהיה גורלם של היהודים החיים בקרב הגויים?

קנאי: ישראל, בטח באדוני. אם נמלא את מיצותיהם — כל רע לא יאונה לנו!

בולם: אתם מורידים את היהדות לדרגת חוזה של סוחרים סידקית בין ישראל לקדוש-ברוך-הוא! אנחנו נמלא את חלקנו בחוזה, ונקיים את מיצותיה, והוא ימלא את חלקו בחוזה, ויציל אותנו מכל הצרות שבמש על עצמנו?

בולם: ישראל, בטח באדוני (מתחילה התגודדות של הקנאים, כשכולם יוצרים מחנה אחד מול המתון).

מתוך: אתם מחללים את השם!! אתם ממיטים חורבן על העם ועל הארץ! מעשה החקיקה שלכם אינו חוקי! אתם, הקנאים, התאספתם פה בחשאי בעלייתו של חנניה בן חזקיה בן-גירון? זאת איננה אסירה חוקית של המועצה! רוב חברי הסנהדרין

הרב הראשי

בדומה לרב הראשי, הרב שלמה גורן, המחבר הלכות דתיות בעלות נימה דתית קיצונית, כך היו גם כמה מן הכהנים הגדולים בעת השתלטות הקנאים על ירושלים ערב חורבן הבית השני.

סירוס האיבי

בדומה לגישה של הקיצונים הישראליים בהוות, השחקן אבי פניני, בתפקיד של רומאים שטורס במהלך טכס

לא רק בחורבן שהבאתם על הארץ: בי חורבן שהבאתם על העם. על גפשו ועל רוחו. כי חורבן הרוח נורא מחורבן הי ארץ...

שלום עכשו או אבדון

אגריפס: אתם רוצים מילחמה? — תקבלו מילחמה. אבל איפה הצבא? איפה הנשק שאיתו תצאו למילחמה הזאת? איפה הצי האדיר שבעורתו תכבשו את הים? התיכון מידי הרומאים? ומאיין יבוא הממון הרב שבו תשלמו את הוצאות המילחמה? אני, המלך אגריפס, שראיתי ארצות ועמים, שואל אותכם: אתם עשירים מהגאלים? הכמים מהיוונים? גיבורים מהגרמנים? רבים ועצומים מכל העמים בעולם? על מה אתם סומכים? על מיכשולי הטבע הי אדירים שימנעו מהצבא הרומאי לפלוש לארצנו? איזה מיכשולי טבע מגינים על מבואות הארץ הזאת? הרי האלפים? גהר הריינוס הרחב? מאוקי הפיריניאים? גם אותם חצו הרומאים... את כל ארצנו מחזיר קים הרומאים בעזרת לגיון אחד. בשעת הצורך יוכלו לקבץ לכאן שניים. שלושה ארבעה, חמישה — ואף שישה ושבעה לגיונות. מה תעמידו מול עשרים-חמישה לגיונותיה של רומא? את חומת ירושלים? וכמה זמן תעמדו במצור: שנה? שנתיים? שלוש? לרומאים אין קושי לצר על העיר גם עשר או עשרים שנה. עד שכולכם תמותו ברעב ובצמא. כשם שעשו לא אחת לעיר שמתמרדת.

לפני שאתם עולים על דרך המילחמה, שאין ממנה חזרה, וזכרו מה עלה בגורל קרת-החדשה: נחרשה במחרשה. כל הי עמים מקבלים את הסדר הרומאי, ורק אתם לבדכם תעצרו כוח להילחם בהם? בשם מה? מה תביאו לעולם? סדר טוב יותר מן הסדר הרומאי, או תהוה ובהוה של ברברים, שיאכלו איש את בשר רעהו? אתם רוצים להמית כמו ידיכם את נשיכם ואת ילדיכם. ולהעלות על המוקד את ירושלים — עשו זאת. איש לא יעצור בעדכם. או מה אתם מדמים לכם? שהרומאים יילחדו מוכם על פי חוזה? אתם סומכים על כך שאם ידכם תהיה על העליונה, יטו לכם חסד, ולא ישרפו את ירושלים? פתאום אתם סומכים על טוב ליבם ועל גודל גופם של הרומאים? ומדוע ינהגו בכם בי מידת החסד והרחמים? משום שהכרתם על נשמת הגוי שיהא טמאה מטבע בריי תה, וכולה שיקוף ופיגול, עד שגם מתנה אסור לקבל מן הנוכרי? לא רק עליכם תמיטו אסון במילחמה הזאת, כי גם על כל היהודים הפולחים ברחבי האימפריה. אני מעיד עלי שמיום וארץ כי לא מנעתי דבר להצילכם מן הסכנה, ואתם תחליטו אם להחזיק בשלום, או ללכת לאבדון אחר אש הקנאות...

ובצריחות אימה. הוא מזנק אל הגברים, המפוחדים אף הם, ומטיל עליהם את הדגל (הנה רומא!) (מי שהדגל נוחת עליו — ממחר להשליכו לאחר, ומתחיל מישחק נועד בדגל, כאילו היה הדבר המסוכן ו' המפחיד ביותר. אט אט נמוג הפחד, והם נוכחים לדעת ש, לא מתים מזה". עתה הם מעיזים לגעת בדגל יותר ויותר, ואף ל' קרבו למקומות האינטימיים והבלתי מוגנים בגופם. כמו לאחוריהם ולמבושיהם: הם נשארים בחיים! חדות הדבר משתלשלת עליהם, ועתה הם עושים בדגל מעשים יותר ויותר נועזים. אחד מתנגב בו, שני שוגג אותו, שלישי יורק עליו — ומתרחש טכס של חילול דגל רומא, כשהפעולות הללו מלוות בצעקות)

הכל: הנה רומא! הנה רומא! (בשיא המישחק מצית מישהו את הדגל, לרגע הכל קופאים מול הדגל הבורע, ואז, בי מישנה עוז, הם פורצים בצעקות)

צעקות: קחו לפידים! כולם אל העיר שרוף! לשרוף את ארמון אגריפס! לשרוף את בתי העשירים! לשרוף את איכיון השטרות! לשרוף את שטרות הי חוב...

מונולוג של יפה נפש

(כאשר דועכת האש, וגם שירת האספסוף דועכת, פונה רבי יוחנן בן זכאי אל הקהל) אני, יוחנן בן-זכאי, שאמרתי: „אל תבהל לנתוח כמות גויים, שאם הן של עץ — תעשן כל אבן“. אני, שדברי לא הובנו עליידי בני דורי, שהשלום היה שנוי אצלם במחלוקת, אני אדבר אליכם בשפת כם, למען תבינו אותי. חזיתי את החורבן שנים לפני שהתרחש בפועל ממש, כאשר ראיתי את רוח הקנאות שקמה בעם, וראיתי שואה גדולה מול פנינו... אני אשם בחורבן. אני, שאמרתי שכל המטיל שלום בין אומה לאומה לא תבוא עליו פורענות — לא לחמתי על דעותי כפי שהייתי צריך לחלום. ביום שגזרו את י"ח תקנות, היה עלי ל' קום ולומר: היום הזה נורא לישראל מן היום שבו נעשה העגל! גדשתם את הסאה וחיללתם את השם! ייעודו של ישראל להביא שלום לעולם, שלום בין אדם לקונו, בין אדם לחברו, בין אומה לאומה. כל עוד ממלאים ישראל את ייעודם — כל פורענות לא תבוא עליהם, אך ביום שירעו שיגאה ופילוג ומילחמה בין אדם לאדם ובין אומה לאומה — תתגש עליהם פורענות ויבוא עליהם פורענות ויבוא עליהם חורבן. בשמונה עשר גזירות שגזרתם על ישראל הבאתם מרי בה לעולם וזרעתם שינאה בין הבריות. שינאת חנם. זו שינאת החנם שעליה חרב המיקדש. כי הזרע שינאה בין הבריות מחלל את השם! ואם תחילתם את השם!

שריפת הדגל

(ברנש חמוס מוח מן האספסוף מזנק אל הנס הרומאי, קורע מעליו את הדגל) **חמוס מוח:** הנה רומא! הנה רומא! הנה רומא! (הנשים נמלטות מפניו בועקות הנה רומא!)

רצח המנהיג המתון

חנן בן-חנן, הכהן הגדול, מופיע בשלבים הראשונים של המחזה כ,ראש ממשלת החירות". בסוף המחזה, לאחר שנכנע לקנאים לכל אורך הדרך, הוא נרצח עלידם.